

NOTRANJEC

Izhaja vsako soboto

in velja po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Posamezne številke po 10 vin. Na naročbe brez denarja se ne oziramo. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO
KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.
Inserati

se računajo za celo stran 36 K, za $\frac{1}{2}$ strani 25 K, za $\frac{1}{4}$ strani 18 K, za $\frac{1}{8}$ strani 9 K, za $\frac{1}{16}$ strani 5 K, $\frac{1}{32}$ strani 3 K. Pri večkratni objavi primeren popust.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Od besed k dejanju!

Poslanec Žitnik že v par številkah „Slovenca“ razlaga nazore o nagodbi. Nas veseli, da se tudi med Slovenci razpravlja o teh vprašanjih, pri katerih smo neposredno močno prizadeti.

Zadnji teden se je v Budimpešti med vladama ugodno zaključil dogovor o glavnih nagodbenih vprašanjih. Nagodba je sklenjen. Posameznostia niso znane, a toliko je gotovo, da so Madjari privolili le v take zahteve Avstrije, ki jim ta hip ne škodujejo, in popustili le v točkah, ki bi jih ne prenesli, če bi se jim ugodilo. Košutovo glasilo piše, da je to zadnja nagodba. Ta čas, ko traja ta nagodba, se bodo Ogri ojačili in mogli živeti brez Avstrije in nje denarja. Resnica je, da so se Madjari zadnje dni zelo umikali in popuščali, a le v takih rečeh, kjer je zanje za enkrat bolje, da še popuste.

Do podobnih zaključkov prihaja po drugih potih tudi poslanec Žitnik. Dualizem, delegacija, kvota — vse to graja. In prav ima. Dosledna slovenska politika mora biti nasprotnica dualizma. In vendar so slovenski klerikalci vedno glasovali za nagodbo, med njimi tudi Žitnik. In prorokujemo, da bo tudi to leto Žitnik glasoval pohlevno za sedanjo nagodbo, čeravno se nad njo repenči po „Slovenca“.

Morda ga sodimo preostro. Preostro zato, ker mu s tem očitamo politično hinarvstvo. Zato počakamo s sodbo do nagodbenega glasovanja. In tedaj bomo poslancu g. Žitniku priznali, če bo napel vse moči, da onemogoči Bek-Wekerlovo nagodbo in bo glasoval proti, da je v tem prašanju nastopal pravilno. Ne le po „Slovenca“ besedičiti in sebe lepiti, g. poslanec, ampak tudi na Dunaju imate biti nepohleven in odločen. Torej, gg. klerikalni poslanci, v neizprosen boj zoper nagodbo in zoper vlado, ki jo je zakrivila!

Politične vesti.

Svoje glasilo „Čas“ bo izdajala nar.-napredna stranka v Ljubljani. List bo tednik. Prva številka izide 17. oktobra. V listu se bo razglašalo uradno, kakšno je stališče stranke.

Cesar bolan. Cesar se je močno prehladil in se je iz nahoda razvila mrzlica. Prehlad se ga je prijel najbrž na zadnjih koroških manevrih.

V Budimpešti so socijalni demokratje priredili velike obhode kot demonstracijo za splošno, jednako volilno pravico. Vsi se zavedajo, da tudi cesar želi, da se taka volilna reforma sklene na Ogerskem, a ogerska vlada zavlačuje rešitev. Zato pa je treba, da delavci pritisnejo, da se madjarska gospoda malo podviza. V Zagrebu je bil na dan otvoritve ogerskega parlamenta kratek generalni štrajk za splošno jednako volilno pravico.

Hrvatska delegacija v Budimpešti je začasno opustila obstrukcijo in sklenila, da ostane le v ostri opoziciji proti Wekerlovi vladi.

Železničarji so postavili železniškim upravam nož na grlo, če jim ne poboljšajo položaja. Z železniškimi upravami namreč uslužbenci sploh drugače govoriti ne morejo, kajti prošnji nihče ne posluša. Ko pa so se zedinili, da začno s pasivnim odporom, so železniške uprave zlezle pod klop. Železničarji so dosegli za enkrat lepe uspehe. To so posledice dobrih organizacij!

V šleskem deželnem zboru se uredi jezikovno vprašanje glede občin že v bodočem zasedanju po teh-le načelih: Gotovi okraji v deželi se proglase za jezikovno mešane. Vsaka občina si lahko določi uradni jezik kakor hoče. V nemešanih okrajih sme dopise, ki niso v uradnem jeziku, zavrniti, v mešanih pa jih mora vsprejeti in jih lahko, če jih sama ne razume, oziroma noče razumeti, pošlje uradu za prevajanje, ki ga ima ustanoviti

deželni odbor. Ta prevod je potem podstava rešitvi vloge. Slična uredba bi se morala uvesti po vseh deželah, najbolj sevé na Koroškem in Štajerskem. Na Kranjskem smo pa tako daleč, da čistoslovenske občine ne le vsprejemajo nemške dopise, ampak tudi nemški pišejo same, da celo na slovenske dopise n. pr. od vlade odgovarjajo — nemški. Zato pa naj narodne notranjske občine sklenejo v seji občinskega odbora, da je uradni jezih slovenski, potem pa lahko odklonijo vsak nemški dopis!

Domače vesti.

Šolska vest. Gdč. Katarina Vilhar, abs. učiteljska kandidatinja je imenovana za provizorično učiteljico-voditeljico v Koritnicah pri Knežaku.

Poroka. V Vipavi se je danes poročila gdč. Mela Nosanova, hčerka dež. sod. svetnika Nosana v Vipavi, z g. Vaclavom Prorazilom, mag. pharm. iz Konjic.

Osebna vest. C. kr. sodni oficijal pri okrajni sodnji v Postojni gosp. Lovro Balanč je postal višji oficijal in je premeščen na Krško.

Dramatični klub v Postojni priredi v nedeljo, dne 13. oktobra v dvorani „Narodnega hotela“ burko v dveh dejanjih „Trije tički“, združeno s petjem in

plesom. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina znaša: I. prostor 1 K 60 v; II. prostor 1 K 20 v; III. prostor 80 v; stojišče 40 v. Ker je čisti dohodek te prireditve namenjen skladu za sokolski dom, se opozarjajo bratje sokoli in prijatelji sokolske misli, da pokažejo z mnogobrojnimi obiskom svojo naklonjenost „Sokolu“. Oni p. n. gospodje, ki so dobili več vabil skupno, se uljudno naprosijo, da iste porazdele med svoje znance in prijatelje. Na svidenje! Na zdar!

Na adresi postojnskih mesarjev. Kakor znano, je cena goveji živini v zadnjem času jako nizko padla. Na Dunaju in drugod, da še celo v Vipavi so mesarji meso znatno pocenili, kakor smo v zadnjem „Notranjcu“ čitali. Le v Postojni se za ta preobrat v ceni naši gospodje mesarji kar nič ne zmenijo. Obračamo se tedaj do njih s ponižno prošnjo, kedaj se bode tudi Vam postojnski gospodje mesarji izvolilo cene mesu primerno znižati, ker sicer smo primorani meso od drugod importirati. Po 68 kr. kilogram ga nismo voljni več plačevati. Postojnski konsumenti.

Za „Sokolski dom“ v Postojni so darovali: Gospodje člani „Salonskega orkestra“ povodom svojega občnega zbora 10 K z željo, da bi sokolski dom vsprejel pod svojo streho tudi vsa druga narodna društva postojnska. — Gdč. Slavija Paternost-ova

Listek.

Po vasi govorijo.

Rumunsko spisal Ivan Slavici.

Ne morem povedati, kako hudobni so ljudje, hudobni tako, da ne morejo biti bolj. Tudi oni, katere ima ves svet za dobre, imajo svoje slabe čase in vzrojiijo še bolj, če se s prstom dotakneš rane, ki jih peče.

Stric Miha pa je bil in ostal vsikdar dober človek. Mož, ki želi vživati spoštovanje v javnosti, mora jahati na konju, ne pa ponižno hoditi po cesti, treba je, da ve in zna govoriti; doma pa je to drugače.

Ljudje v vasi so Miha za hrptom vedno imenovali „Anin Miha“, malokedaj so rekli „Mihova Ana“, pa svet je že tak. Kadar ljudje nimajo družega opravka, izmišljujejo si reči in si tako kratijo čas. Bog varuj, da bi te začeli opravljati vaški jeziki!

Zato se je Miha vselej prijel za glavo, kadar je njegova Ana postajala huda in glasna, rekoč: „Ženska, nikar, da se me ne lotijo jeziki postopačev“ in uklonil se je njenim željam že zato, da sosedje ne bi kaj slišali.

Iz teh in drugih vzrokov se je po vasi razširilo mnenje, da je Ana gospodar v hiši. A pregovor pravi: „Vsak gospodar najde svojega gospodarja“, in tudi Ana ga je imela.

Stric Miha je imel dva krepka sina in ljubko hčer.

Sina sta izkazovala pokorščino očetu. Marta, kot edinka, pa ni imela para v hiši. Že tedaj, ko je bila

v povojih, je večkrat spravila vso hišo pokonci. Kadar jo je oče slišal jokati, vselej je nekako vznemirjen prihitel z vrta ali dvorišča v hišo in Ano je vselej pretreslo, da je zajecjlala: „O Bog, punčka joka“.

Na ta način in vsled drugih vzrokov, bila je Marta sčasoma gospodar vseh gospodarjev v hiši.

Deklica je postajala vsak dan večja in ž njo vred je rastla tudi njena moč, kajti oče Miha je večkrat rekel: „Devica je ponos hiše! No, vsak gospodar najde zopet gospodarja. Pa vse, kar je prav! — v okrožju te hiše ni bilo važnejše osebe od ljubke Marte, a svet je velik in marsikatera stvar se najde lahko na njem.

Kadar je Marta šla čez cesto na plesišče, prihitete so ženske, ki so jo zavidale radi njene mladostne svežosti ter so gledale čez plot za njo.

Res je bilo ljubko na njej vse, kako je nosila glavico in postavo, kako so drobni črni kodrci naga-jivo obsenčali čelo, kako se ji je zvijal po prsah bogati nakit njene dote, kako lahko so padali široki rokavci čez polne roke in kako se je prijemal gosto z zlatimi nitkami pretkani predpasnik ob bokih. Vsak se je moral razveseliti nad njo in jo ljubiti.

„Ali ima že katerega, sestra?“ vprašala je neka žena.

„Koga neki, kot Teodorika?“ odgovorila je druga.

„Teodoriko je!“ tak glas je šel po vasi. Še nikdar se ji ni sanjalo od njega in že so govorili med seboj o teh dveh!

Naj vam vse razjasnim. Teodoriko je Teodor ali pravzaprav Tudor, fant iz dobre hiše, ki je prav po-

izročila v „Narodnem hotelu“ nabrano svoto 10 K 86 h pri inštalaciji dveh gospodov. — Darovalcem in cenjeni nabiralki iskrena hvala, živeli!

Zlobnost ali nevednost? Nekdo je poročal v graške in dunajske liste, da se je število na legarju obolelih v postojnski okrožni bolnici skrčilo na 31 in da sta v zadnjem času zopet dva nova slučaja legarja. Kdor take laži med svet trosi ima brez dvojbe namen, odvrčati tujce in oškodovati Postojno. Res je, da ima cela bolnica le 18 postelj in že to dokazuje, da ne more biti v nji 31 bolnikov. Res je tudi, da se nahaja sedaj v bolnici pet oseb, ki so bolezen že prebolele, a morajo ostati iz previdnosti še v bolnici. O novih slučajih legarja tukaj nobeden nič ne ve. Umestno bi bilo, da bi se take laži uradno popravile.

Prostovoljno gasilno društvo Hruševje ima v nedeljo, dne 13. t. m. ob 4. uri popoldne v društvenem prostoru gasilnega doma svoj letni občni zbor in novo volitev vseh treh oddelkov v smislu § 18. društvenih pravil.

Zadnje deževje je napravilo po Notranjskem obilo škode. Tudi ceste in pota so veliko trpela. Na državni cesti v bistriški dolini je voda preplavila cesto in odnesla veliko gramoza, ki je bil na cesti napravljen za posipanje.

Iz Planine. Po daljšem prestanku smo imeli pričetkom oktobra zopet enkrat za „spremembo“ pod Malim gradom požar. Zapalil je baje neki nepridiprav s pročvrženo cigareto ter uničil velik del žage in okoli nje nakopičeno lesovje. — Po večdnevem deževju bi bili vsled preplavljenja cest na Rakek in na postajališče Planina ločeni za nekaj časa od prometa, ako bi nam ne bila odprta še pot v Logatec in Postojno. Ostalo bo tudi za časa povodnji nad šestdeset otrok onstran vode brez šolskega pouka. To je nekaterim tamošnjim možakarjem prav po godu, ker so mnenja, da čim manj človek zna, lažje pride v nebeške višave. Kako se že pravi takim ljudem?!

Vipavske novice. V Vipavi se je osnovala v nedeljo dne 6. t. m. „Prva vipavska vinorejska zadruga“. Prošnja za registracijo iste se je že odposlala c. kr. deželnemu sodišču v Ljubljano. Poslovati bode pričela nova zadruga v najkrajšem času, na kar opozarjamo p. n. gostilničarje in druge kupovalce vipavskih vin, zlasti po Notranjskem. Vina je letos na Vipavskem obilo in sicer izvrstnega. Cene so jako zmerne. Kupčijske informacije daje novo ustanovljena zadruga brezplačno. — Neki dunajski vinski trgovec je pokupil pretekli teden nad 2500 hl vipavskih vin. — Utonil je v nedeljo v cestnem jarku

doben svojemu očetu Kosmu Florijanu Kazaku; pod stopinjami obeh zaškriplje zemlja, kadar trdo stopita. Pri plesu pa se je Tudor delal bolj za „Teodorika“. Vodil je ples, ndarjal z nogami ob tla, da se je vzdigoval prah, bil je vesel z veselimi, odkritosrčen z drugimi fanti in kratkočasil se je rad z dekleti pri plesu ali pa za vratmi.

Kadar se je pojavila Marta na plesišču, stresel je glavo, poravnal lase nad čelom, potegnili večkrat rame kvišku ter popravljal telovnik. Ko se mu je približala, je vprašal:

„Kako je kaj, Marta?“

Ona je odgovorila: „Hvala, bo že!“

Nadalje je vprašal: „Kako se počuti stric Miha?“ in ona je odgovorila: „Hvala, dobro, zdrav je.“ Zdaj zopet on: „Kaj dela teta Ana?“ Nato ona: „Hvala, sedi vedno doma.“ Slednjič se je odločila ona ter vprašala: „In kako se godi Vam?“

„Pri nas, kako naj bo pri nas? Zdaj tako, zdaj zopet drugače.“

Tako se je pletel pogovor naprej. Tudor je pripovedoval, da je govoril s svakom, bratrancem, botrom in s to ali drugo znamenito osebo, s katero se je splačalo postati na cesti. Marta je poročala, kdo jih je obiskal pred kratkim, kdo ni bil pri njih, s kom je govorila ali ne in kdo ji je kaj povedal, kdo pa nič.

Slednjič je Tudor globoko pogledal v Martine velike oči, ki so se spodbujajoče ozirale vanj, in njen smehlaj mu je dal pogum, da jo je prijel za roko ter vprašal:

„Ali bodeva skupaj plesala, Marta?“

„Če želiš, rada,“ je odgovorila.

In Tudor je vrgel polno pest drobiža med godce ter zaklical: „Zdaj pa le zagodite tako, da mi bo všeč!“

Kadar sta Tudor in Marta plesala, vzdignili so se starčki in starke od svojih prostorov, prekinili so svoje pogovore, da vidijo plesati mladi par.

To je bilo vse.

Vaški jeziki pa naredo iz muhe konja. Marta in Tudor sta govorila le toliko, da nista molčala, a že so postopači imeli dosti govoriti o tem.

Popolnoma brez vzroka seveda klepetanje ni nikdar, Bila sta ta dva, kakor namenjena drug za drugega vsled enakega premoženja in drugih okoliščin. Kdo pa je bil Kazaku, Kozma Florijan Kazaku? Vsak otrok je vedel to.

Nikogar drugega nisi mogel primerjati ž njim, če tudi si preiskal sedem vasi, kakor Miha, ki je imel toliko sorodnikov in je bil že tolikim boter, da se sam ni več spoznaval in tudi ni mogel več sešteti svojih njiv in volov.

Tako so govorili v vasi, in resnici na ljubo bodi povedano, da so Kozmu in Mihi ugajali ti uklepi, nič ne bi imela proti tej zvezi.

Marta in Tudor sta bila od mladih nog določena drug drugemu, in nikdo ni premišljeval o tem, kako je nastala ta govorica.

In kdo naj bi bil tudi vpraševal o tem? Pač, bil je nekdo, ki bi bil lahko to storil, a ta je bil tih in sam za se.

pod Ložami čevljar Marko Meden iz Vipave, ko se je zvečer vračal iz Lož v Vipavo. Noč je bila precej temna, ponesrečenec pa, kakor pravijo, sladko-ginjen in ker je bil nad 70 letni starček še zraven nadušljiv, se gotovo ni mogel rešiti iz jarka. Dobili so ga ljudje v nedeljo, ko so šli k prvi maši v Vipavo, mrtvega. — Pogorela je v noči od sobote na nedeljo, žaga goškemu županu. Ogenj je povzročila strela. — Strupena muha je pičila 5 letnega Cirila Štefančiča iz Budanj. Umrl je v 24 urah v strašnih bolečinah.

Novice iz starotrške-loške doline. Nisem ravno praznoveren, toda, da je petek slab začetek, skusil sem pretečeni petek na lovu. Vedno mi je nekako težko pri srcu, kadar omenjam lov, še bolj, ako se od časa do časa pomešam med lovce, ki niso z menoj, nedeljskim lovcom, daleko v nikakem stiku. Po ovinku sem hotel povedati, da me je prijetna družba tukajšnjega lovskega društva zvabila na mnogo obetajoči lovski dan. Vzlic temu, da sem bil trdno uverjen na zelo slabo vreme, vsaj kolikor sem zamogel spoznati iz pretečih oblakov in svojega zanesljivega „tlakomera“, korakal sem, vedno upajoč na boljše, proti Danam. Bil je tam sestanek vseh povabljenecv. Vsi smo bili razvneti za lov, sicer se ne bi bili vzdignili v takem obupnem vremenu. Toda kmalu smo znali, kaj se pravi

v dežju na lov hoditi. Hodili smo iz hriba v hrib, pri tem pa ni deževalo, temveč lilo je kakor iz škafa v pravem pomenu besede. Zvesto sem stal na „štantu“, ne brigajoč se vodenih curkov, in glej, na vse zadnje pridrvi mi srna na streljaj, na katero sem z vso eneržijo nedeljskega lovca pomeril in jo s podvojenim strelom tudi ne zadel. Ostala mi je pa vendar lahka tolažba, da je petek. Ali naj bode že kar hoče, nekaj mora ta izrek že pomeniti, sicer ne bi bil naenkrat tak naliv gorskega vodovja, ki se je z vso naglico razvijal in drvel v dolino proti Danam. Še predno smo dospeli na povratku tja, že si je vodovje iskalo pot do umetno narajenega prekopa, ki veže našo malo reko s cerkniškem jezerom. Nihče pa ni tistikrat niti najmanje slutil, da bi se bilo več oblakov vtrgalo. Vsled tega nastali so kaj hitro hudourniki, voda je vrela iz zemlje in krajev, kot še nikdar popred. V Račni gori so se odprli novi izbruhi in vsi „nardi“ so redno metali ogromno množino vode. Reka postajala je čimdalje mogočnejša, odajajoč ves silni vodni tok proti Danam. Naravno, da golobina ni bila kos požreti toliko vode, kolikor je je prihajalo. Posledica tega je bil bliskavi nastop, ki se je hitro naprej pomikal in spravil obširna zemljišča s poljskimi pridelki in ob reki ležeče žage, mline in druga poslopja globoko pod vodo. Nastop še vedno

Vsako nedeljo in praznik, zgodaj zjutraj, je prihajal lep mladenič s hribov v dolino. Nikdo ga ni izpraševal od kod in kam, saj je ves svet vedel, da je to Miron, pastir, in več tudi nikdo ni hotel vedeti o njem.

Že več, kakor leto dni, je prihajal Miron redno k plesu v vas. Sklenil je bil prijateljstvo z vaškimi mladeniči, dekleta pa so se rada zbirala krog njega, da so poslušala njegove povesti, kratkočasne pogovore in lepe pesmice. Včasih, a le redkokedaj, je Miron potegnil izza pasa kratko piščal in zadonel je tako žalosten napev, da je slušalcem kar sapo zaprlo. Včasih, a le redkokedaj, je Miron vzel v roko piščal, sigurno pa vselej, kadar ga je Marta prosila; ni ji bilo treba prositi, zadostovalo je, da je uprla svoje oči v piščal in Miron je segel po njo.

To so vedeli vsi, a zdelo se jim je umevno samo ob sebi.

Kdo ne bi bil radostno poslušal Mironove pesmi, in katera deklica ne bi bila rada v njegovi bližini, kadar je zapel s svojim milim glasom? Čudno je bilo, da Marti ni zamogel nikdar odreči in da ga je znala tako dobro prositi. A prosila ga je le redkokedaj, da naj poje.

Plesa se Miron ni rad udeleževal, kakor da bi se mu zdelo to preveč otročje, vendar so počivale vseh oči na njem. Velik je bil in vitek, širokih pleč in obokanih prsi, stopal je krepko, da se je streslo njegovo telo ter se zibalo na desno in levo.

Če je stal mirno in povzdignil mogočno obokano čelo, so deklice trepetale pred njegovim pogledom.

Plavi, dolgi lasje so obdajali svež, zdrav obraz, z velikimi očmi, modrimi, kakor nebo, kadar ga opazujemo z vrhunca hriba in na obrazu je imel nekaj posebnega, nekaj kakor žalost, kakor da bi se ga ovijala tančica mislij, tega na drugih obrazih ni bilo najti in smehljaj njegov je bil tak, da mu je odprl vsa srca.

Bil je krasen človek, ta Miron, da ga je vse iskalo in ljubilo.

Kadar je nastopil večer in je bil končan ples, se je Marta napravljala domu.

Tudor jo je spremljal do križpota. Tam se je poslovil, rekoč: „vse najboljše!“ krenil je na levo, ona pa je šla naprej z drugimi.

Do doma je hodila v spremstvu fantov in deklet, vselej je bil med njimi tudi Miron, kateri je hodil, vedno na njeni strani, kakor da bi bilo to umevno samo ob sebi.

Prišla je zopet stranska pot in zdaj bi se bil moral posloviti Miron. A vsa družba je tu navadno počivala in Marta je prosila Mirona, naj igra in poje.

In zgodilo se je največkrat, da so pri tem izgibile hiše bližnje vasi v večerni megli, predno so se odločili za odhod.

Enkrat, pred davnim časom že, je Miron tako očaral svoje poslušalce, da je postalo še bolj pozno kot po navadi, ko so se naglo razšli, le Marta je ostala.

(Dalje prihodnjič.)

narašča in kakor je posneti iz poročil Nove vasi in Travnika, ki tvorijo znatne rezervarje, zamoremo še kaj hujšega pričakovati; samo še eno močno deževje, pa znamo imeti zopet leto 1851. Stari možje pripovedujejo, da take zgodnje vode oziroma pritoka ni bilo že 60 let. Škode je že dosedaj več tisočakov. Oškodovani so poleg poljedelcev občutno mlinarji in žagarji, katerim je vse blago odneslo, mostove razkopalo in orodje pokvarilo. Znatna pomoč bi bila zelo na mestu. Baje so tudi hudo prizadeti prebivalci ob Cerkniskem jezeru. Promet z Prezidom je ustavljen, pošta se pa vendar za silo prepeljuje s čolni na onkraj Pudoba. Trgovec g. Ivan Tomšič iz Markovca znosil je v zadnjem trenutku vse predmete iz prodajalne na prosto, a žal, da se tudi v takem položaju dobijo srake v človeški podobi. Smešno je bilo videti, kako so v nedeljo v gostilni imenovanega gospoda sedeli pivci pri mizah, medtem ko je bilo v sobi že približno 5 palcev visoka voda. Veličasten, toda žalosten pogled je v Pudobu. Voda se razteza od Zimcove hiše pa notri do Wigeletovih stopnic. Na hribčku stoječa cerkvica, tik velikanske vodne mase se kaj krasno vidi. Čolničiči pridno prevažajo ljudi in love ubegli les na vseh krajih. Ako imamo poleg tega še nekoliko fantazije, ko vidimo v sredi globokega nastalega jezera še brzjavne droge ven štrleti in po noči ribičev svetilnik, se človek nehote zamisli v čarobno Benečijo. — Umrli je danes dolgoletni, zvesti oskrbnik graščine Šneperk g. Ivan Bydlo. Lahka mu zemljica.

Iz Pivke. Vsled večdnevnega deževanja je narastla Pivka in prišle so razne, dosedaj še neznane vode na dan, ter poplavile vso zgornjo Pivko. Vas Bač je od pondeljka popolnoma zaprta vsakemu prometu; v vseh drugih vaseh pa je vdrla voda v kleti, tako, da so morali v dosti slučajih gasilci vodo pumpati. Ljudje take povodnji še ne pomnijo. Ravno tako je v Il. Bistriški dolini, kjer je celo bajé vzela voda nekje nekaj ljudi in živine. Po njivah je pesa, zelje, korenje i. dr. v vodi ter je v nevarnosti, da bo vse popolnoma uničeno.

Iz Zagorja. Pretekli teden bil je izvoljen županom dosedanji g. Matija Fatur ml. — Korenova pepelarna še vedno stoji, vkljub temu, da mu je županstvo trikrat ukazalo jo podreti! Žalostne razmere!

Iz Zagorja. Pogorel je tukajšnji mlin g. Ivana Marinčiča. Kako je ogenj nastal, se ne vé. Zavarovan je bil za 25.000 K.

Iz Št. Petra. V nedeljo je bil voljen županom tukajšnje občine dosedanji župan g. Franc Margon. — Pri vodovodu v Petelinjah je nastalo nekako nesoglasje.

Iz Knežaka. Obesila se je (na vrstico) M. Zadn iz Juršič. Vzrok samomora je še neznan; sumi se pa, da so domače razmere.

Iz Koritnic pri Knežaku. Po stari strugi, t. j. po oni, kjer je — kakor pravi ustno sporočilo, tekla nekaj Pivka — teče zopet Pivka, seveda vsled deževja. Izvira z veliko silo izpod Sneznika in se odteka po imenovani strugi proti Baču, ki je vsled tega

popolnoma z vodo obdan, tako, da se še živeža ne more v vas dovažati. Nekateri izražajo misel, oziroma ponižno željo, da bode voda ostala! Ne bi bilo napačno, da bi imeli zopet svojo reko v dolini. Kakor rečeno, je pa to le želja.

Prosveta.

Slovenska abeceda za ženska ročna dela. Priredila in založila Magda Kiferle, učiteljica ženskih ročnih del v Medvodah. Cena 30 vinarjev. Lična knjižica ustreza popolnoma svojemu namenu, učiteljicam ženskih ročnih del jo toplo priporočamo. Do sedaj smo rabili v šolah vedno nemške zaznamovalne knjižice, kar je povzročalo mnogo zmešnjav. Ker je bilo v njih marsikaj nerabnega za slovenske otroke, je bilo treba izpuščati nepotrebne črke. Nova knjižica je jako praktična, ker nudi na izbiro nad 20 različnih abeced, vrhu tega ima še list, na katerem je lepo urejen ves prtič za zaznamovanje. Učiteljice si bodo z njim prihranile mnogo dela in truda. Naroča se pri izdajateljici.

Družba svetega Cirila in Metoda v Ljubljani je založila po češkem vzorcu gostilniške plačilne listke. Od vsakega plačilnega listka, ki se je podpisal ob sestavljenju računov za goste, naj pripada 2 v naši šolski družbi. Na listku je vže natisnjena prva svota (2 v), pod katero se napiše ostala števila računa tako, da je za goste račun za 2 v večji, ker se je vporabil družbin plačilni listek. — V času, ko se bode ta nova naprava uvajala, bode seveda treba, da se gostu, oziroma odjemalcu pove, da se vračunata 2 v v korist družbe sv. Cirila in Metoda; kakor hitro se občinstvo na to napravo privadi, sprotnega informiranja ne bo več treba, in se bo med stalnimi gosti in službujočim gost. osebjem smatralo kot nekaj povsem navadnega, če se ob takih izdatkih plača tudi minimalen davek za narodne potrebe. — Gostilničarjev oziroma natararjev ne zadene, če uvedejo za narodne goste družbine računske listke, noben trošek, nasprotno, družba jim privoli za trud 10 % popust tako, da plačajo za vsakih tisoč listkov osemnajst kron. — Te računske listke bodo mogli rabiti tudi trgovci in obrtniki, lekarnarji, zdravniki itd. Da se družbeni računski listki razširijo po vsem slovenskem ozemlju, bode treba agitacije in požrtvovalnosti z obeh strani: prodajalec bode kazal skrb za narodne potrebe in javno osvedočil svojo zavednost s tem, da uvede naše listke, kupujoče občinstvo pa bo prepričano, da jemlje od narodne tvrdke. Družba sv. Cirila in Metoda pričakuje, da jej bo vstrajna agitacija vseh njenih prijateljev kmalu prinesla obilo naročil za računske listke. Končno je še pripomniti, da so listki jako lični in da je za vse informacije na razpolago vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, na katero je nasloviti naročila.

Družba sv. Cirila in Metoda razpolaga z večjim številom računskih listkov za gostilničarje in trgovce z napisom: „Mal položi dar, domu na altar!“

2 vinarja se vračnita za „Družbo sv. Cirila in Metoda Ljubljani.“ Narodni gostilničarji in trgovci bi z uporabo teh listkov zdatno koristili našim slovenskim namenom, zato se pa nadejamo, da si jih naroče v pisarni „Družbe sv. Cirila in Metoda“ vsi, ki mislijo in čutijo narodno.

Narodno gospodarstvo.

I. vseslovenski trgovski shod, ki ga priredi slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani v nedeljo, dne 20. oktobra 1907, v veliki dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani, bo imel sledeči dnevni red: Ob 10. uri dopoldne. 1) Pozdrav. Govori društveni podpredsednik Alojzij Lilleg, trgovec v Ljubljani. 2) O vlogi trgovine v narodnem gospodarstvu, zlasti slovenskem. Poroča dr. Danilo Majaron, odvetnik in deželni poslanec v Ljubljani. 3) O pomenu Trsta za naše narodnogospodarsko življenje. Poroča dr. Henrik Tuma, odvetnik in deželni poslanec v Gorici. 4) O slovenskem trgovstvu na Štajerskem in Koroškem. Poroča Josip Smrtnik, posojilnični knjigovodja v Celju. — Ob 3. uri popoldne: 5) O slovenski trgovski izobrazbi in o višji trgovski šoli v Ljubljani. Poroča Josip Ulčakar, hranilnični ravnatelj in trgovec v Trstu. 6) O koristi trgovske organizacije; naša organizacija in nje smotri. Poročevalec Leopold Fürsager, trgovec v Radovljici in Karol Meglič, trgovec v Ljubljani. 7) Stališče slovenskih trgovskih sotrudnikov. Poroča Ivan Volk, trgovski sotrudnik v Ljubljani. 8) O novem obrtnem redu in njega vplivu na našo trgovino. Poroča dr. Fran Windischer, koncipist trg. in obrt. zbornice v Ljubljani. — Slovensko trgovstvo in druge interesente vabimo k obilni udeležbi ter pripominjamo, da se posebna vabila ne bodo razpošiljala.

Iz gnojnice rad uhaja dušik v podobi amonjaka. Da se ta najdragocenejša snov ne izgublja, moramo gnojnično jamo dobro zapirati. Gnojnici pa je treba včasih primešati nekoliko hudičevega olja (žveplene kisline).

Kako predelamo gozd v polje. Ko smo posekali drevje in grmovje, moramo zemljo globoko prekopati zaradi štorov in korenin. To storimo do zime. Spomladi poravnamo zemljišče in ga prevlačimo s težkimi branami. Obsejemo tak prostor navadno z ovsom, pa tudi s turščico ali krompirjem. Težki gozdni zemlji pomagamo z apnom, da postane rodovitna.

Zelenjadni vrt je treba vsako tretje, najmanj pa četrto leto jeseni prejarčiti (zrigolati) in prerahljati 60—70 cm globoko. Pri tem spravljamo živico na dno, mrtvico pa na površje. Vendar ne zakopljemo vse živice, nekaj je zmešamo z mrtvico, da ne bo zemlja na pomlad preroda. Treba je namešati še obilo gnoja in zelenjad bo bujno rastla prihodnje leto.

Orehe sklatimo z vej. Še bolje za drevo je, če počakamo, da so orehi popolnoma zreli, da padejo sami z drevesa. Orehi naj ostanejo kake tri dni v zelenih

lupinah. Potem jih luščimo z roko ali jih mlatimo rahlo zvezane v žaklju. Takoj po luščenju moramo orehe dobro sprati, če hočemo doseči zanje večjo ceno. Peremo jih z vodo v čebru ter jih dobro premešamo z metlo, da se tarejo. Pri tem je treba vodo premenjati. Kdor pere orehe, jih bo dobro posušil, sluznati neoprani orehi se lažje pokvarijo.

Cene jajc na Dunaju. 30. septembra so prodajali na Dunaju 29—30 jajc za 2 K. Zabojski s 1440 jajci je veljal od 87—90 K. Jajca se na Dunaj dovažajo iz Ogerske, Sedmograške, Slavonije, Hrvaškega, Šlezije, Moravskega, Nižje Avstrijskega in Štajerskega.

Po svetu.

Kronani rokodelci. Nemški cesar je izučen knjigovez, car Nikolaj zna orati kakor kmet, kralj Eduvard VII. spretno izdeluje čevlje, tudi kralj Humbert je bil več tega rokodelstva.

Grozna brezsrčnost. V Sokalu v Galiciji je neki berač pred štirimi leti odpeljal takrat 8letnega dečka. Da bi ga bolje uporabljaj pri beračenju, mu je izžgal oči z vrelo mastjo in deček je oslepel. Od tedaj ga je stari berač vlačil po deželi. Deček je vzbujal usmiljenje ter dobil mnogo darov. Sedaj je drug berač, kateri je vedel za to hudodelstvo, naznanil vse oblastem, katere so dečka takoj odstranile od krutega starca.

Reklama na nagrobnih spomenikih. Na pokopališčih v Nev-Yorku so zapisani čudni napisi, n. pr.: „Pod tem kamnom bo enkrat počival Janez Bolton, a sedaj še sijajno vodi znano trgovino z obuvali v petnajsti Avenue, št. 57“. Na drugem spomeniku je napisano: „Tu počiva Janez Šmit; izvršil je samomor z revolverjem ‚Kolt‘ in je bil takoj mrtev. Revolver ‚Kolt‘ je najboljšo orožje za samomorilce“.

Prepeličji dež. V Nikolajevu na Ruskem so prebivalci te dni imeli dosti pečenke. Vjeli so nad 10.000 prepelic, katere je pri selitvi v južne kraje uničila nevihta. Vse premočene so popadale dol na trdi tlak.

Pri krstu, ki se je vršil v cerkvi nekega mesteca na Nemškem, je duhovnik opomnil mlademu možu, ki je stal poleg: „Vi ste premladi za botra“. „Prosim,“ reče nagovorjeni mož, „saj jaz nisem boter, sem le otročičev oče.“

Lakota na Kitajskem. Po poročilih misijonske družbe je v sredini Kitajske, umrlo od 1. januarja do julija tega leta več kot dva milijona ljudi od lakote.

Za kratek čas.

Prepričevalno. Nevesta: „Ali pa res ljubiš samo mene?“ Ženin: „Seveda! Zato pa tudi nočem, da bi tvoja mati stanovala pri nas po najini poroki.“

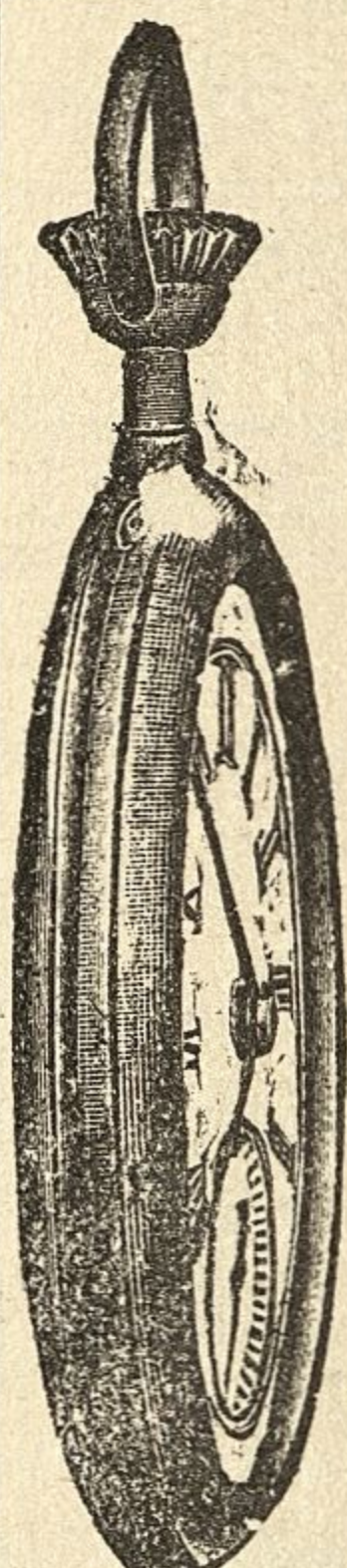
Ne more zato. Micika joka dalj časa glasno, tako, da oče ves nejevoljen zakliče: „Zdaj pa le hitro

jenjaj tuliti!“ Micika ihteč: „Oh oče, ne morem, saj tuli kar samo.“

V prodajalni. Kmet: „Ali imate že nove svilene robce?“ Prodajalec: „Seveda, ali hočete enega kupiti, za svojo ženo?“ Kmet: „O, nočem ne, pa bom menda moral.“

Loterijske številke.

Dunaj, 5. oktobra	61	65	71	79	53
Brno, 10. oktobra	83	14	16	20	49



Zahtevajte cenike zastonj _____
_____ in poštne prosto.

Franc Čuden

najstarejša eksportna tvrdka
na debelo in drobno.

==== **U r a r** ====

in trgovec zlatnine in srebrnine
v **LJUBLJANI.**

Delničar prvih združenih tovarn ur »Union« v
Bielu, Genovi in Glashütte.

**Prvo notranjsko podjetje
za pokopavanje mrličev in
napravo mrtvaških odrov**

Lastnik: v Postojni Lastnik:

Josip Inocente.

Velika zaloga **krasnih kovi-
nastih in lesenih rakev**
(trug) po nizkih cenah, kakor tudi
voščenih sveč in drugih po-
grebnih potrebščin.

Oklic!

V ponedeljek, dne 14. t. m., prodalo se bode na prostovoljni javni dražbi na drobno Antonu Lampetu v Črnem vrhu nad Idrijo lastno posestvo, kakor:

njive, travniki, gozdovi, vrtovi in hiša št. 28
==== v Črnem vrhu ====

(ki donša sama z vrtom letnih 600 K) — vse to pod jako ugodnimi pogoji. Natančnejši podatki na licu mesta.

MAKS ŠEBER

==== v Postojni. ====

Akcijska tiskarna.

==== Knjigoveznica. ====

Fotografični atelije.

~ ~ ~

Zaloga vsakovrstnih tiskovin

za županstva, krajne šolske svete, šolska vodstva, posojilnice, mlekarske zadruge itd.

Izvršuje se po naročilu vsa
druga tiskarska dela

kakor n. pr. letna poročila, cenike, vabila k veselicam in občnim zborom, programe, naznanila o zarokah, porokah itd., parte liste, pisma in kuverte z naslovi, posetnice, razglednice, trgovska naznanila itd. itd.

Pri sodnji v Ilirski Bistrici vršila
se bo v sobi št. 4

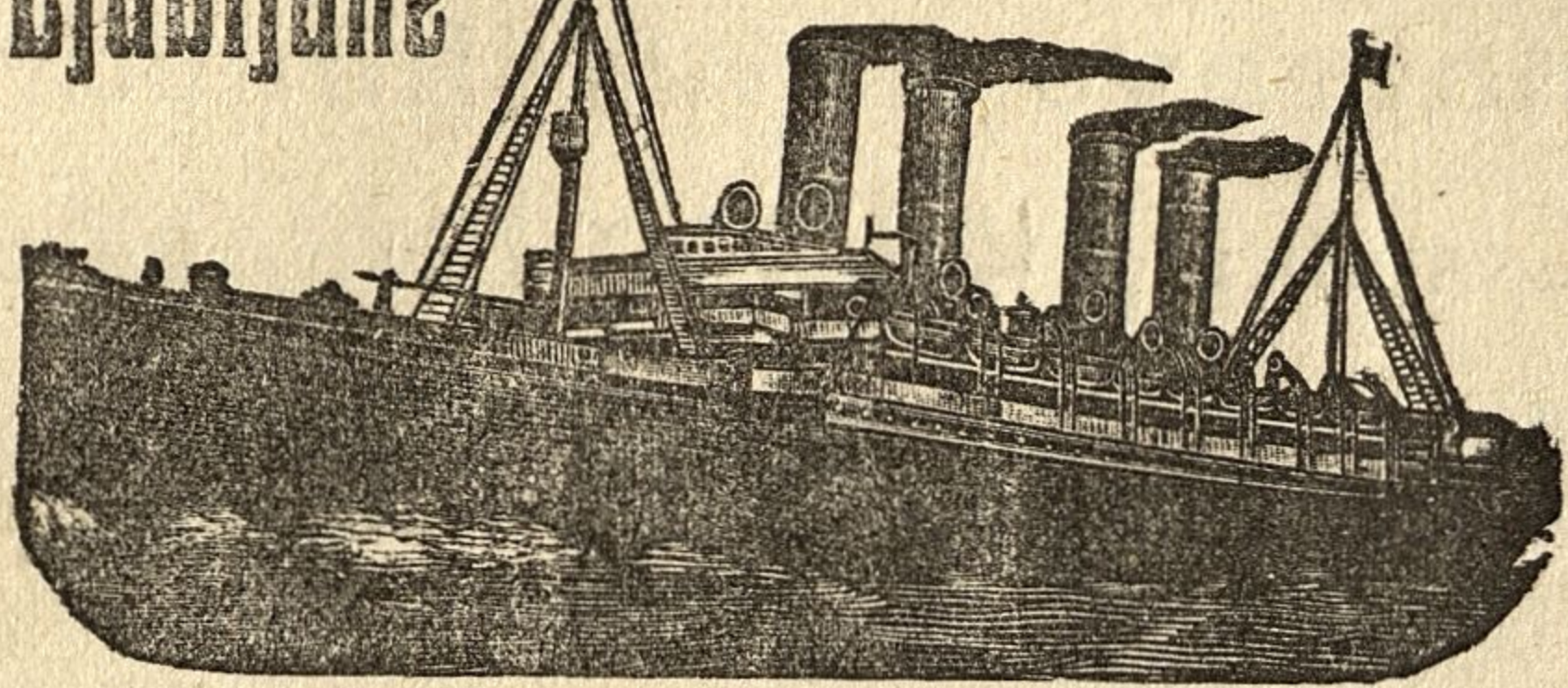
v torek 22. t. m. dopoldne ob 9. uri
prostovoljna prodaja

dr. Ivanu Kladva v Kamniku lastne

žage na Topolcu ob vodi Reka
z vodno močjo in pripravo tudi za mlin in
zarečiških travnikov.

Dražbene pogoje je vpogledati pri bistriški
sodnji in pri lastniku.

Iz
Ljubljane v New-York



vozi se najcenejše s prekrasno opremljenimi **ekspresnimi parobrodi**, takozvanimi

==== **cesarskimi brzoparniki** ====

Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm in Kaiser Wilhem der Grosse, kateri so največji in najvarnejši na svetu.

Vožnja po morju traja samo 5 do 6 dni.

Zdatne ugodnosti dovoljujejo se večjim družbam. — Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur nemudoma in brezplačno



EDVARD TAVČAR v Ljubljani

št. 35, Kolodvorske ulice št. 35,
nasproti stari Tišlerjevi gostilni.



Svetovnoznana

postojnska jama

je odprta vsak dan ob pol 11. uri dopoludne in je izključno električno razsvetljena.

Od 1. marca do 31. oktobra je odprta tudi ob pol 4. uri proti vstopnini K 5.— za osebo.

Ob nedeljah in praznikih pa le K 3.— za osebo.

Opeka - zidaki

so naprodaj

v poljubnih množinah

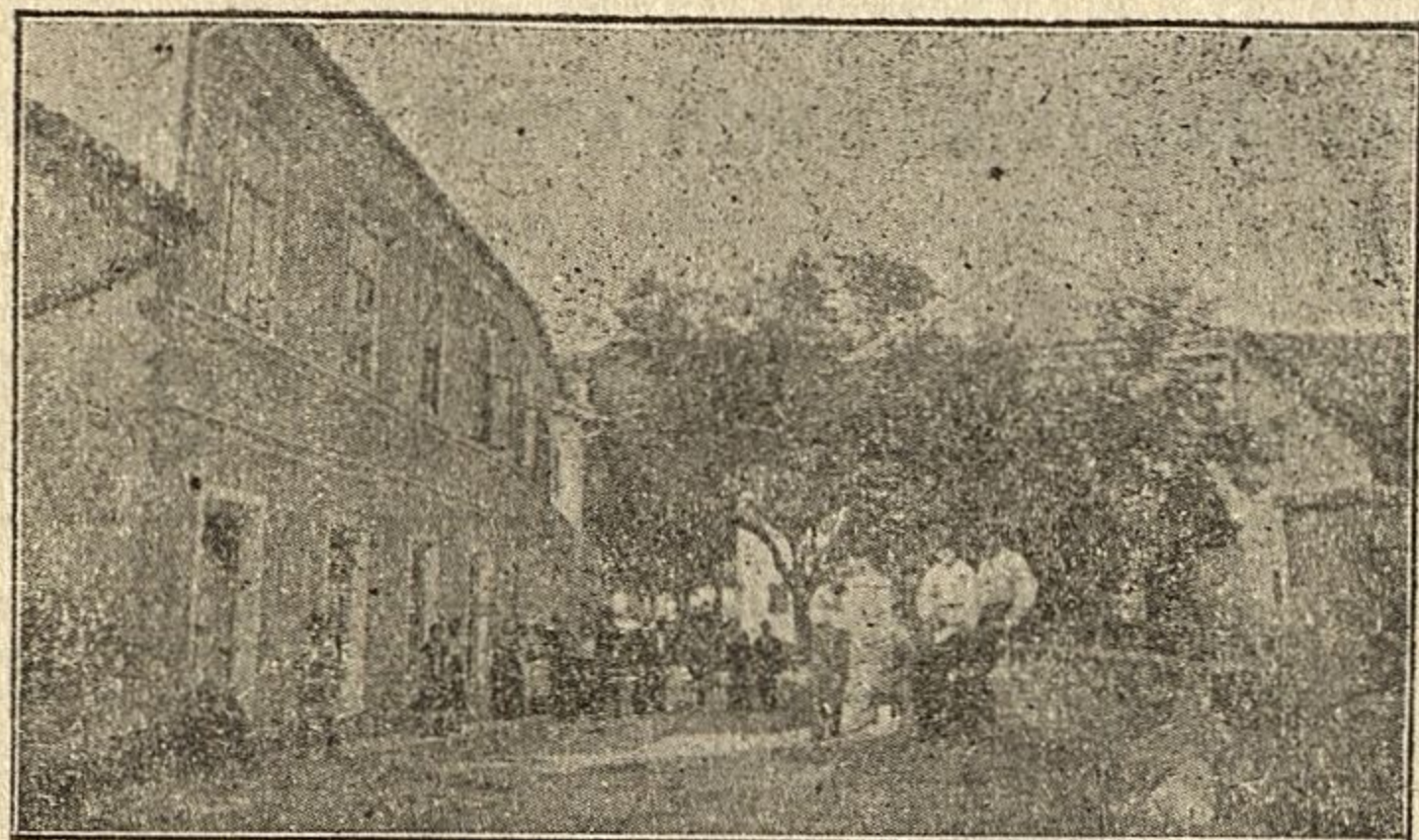
==== v parni pekarni ====

Jos. Lavrenčič-a v Hrašah pri Postojni.

Dobroznani

Hotel TOMŠIČ

Ustan. 1. 1885



Gostilniški vrt s prijazno utico.

Ilir. Bistrica

priporoča:

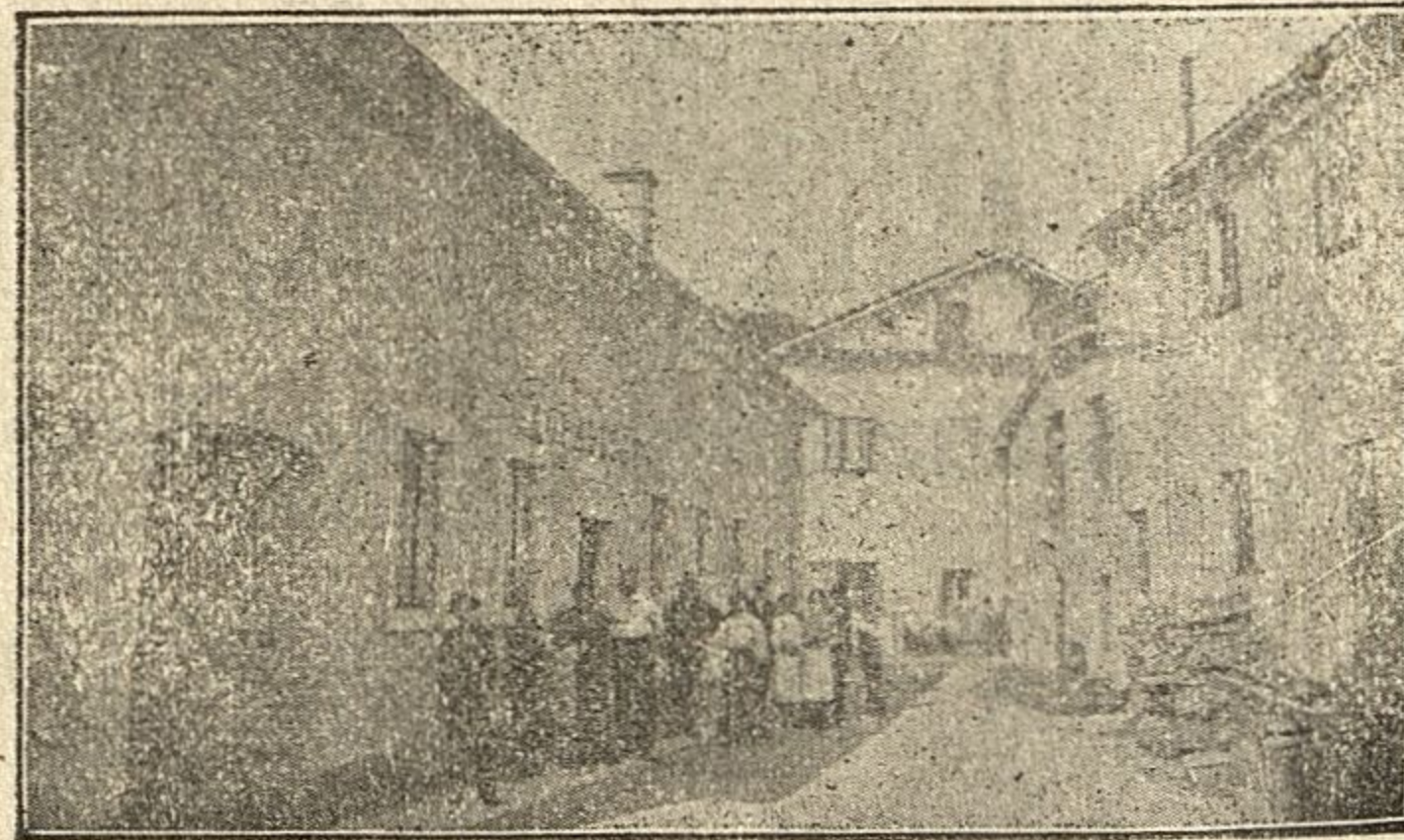
pristna vina in izborno pivo.

Dobra kuhinja.

Zmerne cene.

Prenočišča

za p. n. gg. goste
po zmernih cenah.



Najnovejše moderno opremljeno kopališče tik hotela.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
==== dopoludne. ====

☐☐☐

Obrestuje hranilne vloge po 4½% brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po 5% in amortizaciji najmanj 1%, na osobni kredit po 6%.

☐☐☐

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob torkih, posojila se izplačujejo le ob petkih.